

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakertomus 2019

1. Johdanto

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2017–2021 on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 29.6.2017 § 46 ja valvontasuunnitelman päivitys 6.9.2018 § 64. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain koottavassa valvontakertomuksessa.

2. Ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta (YSL 4 luku, 10 a luku ja 11 luku)

Valvottavia ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä laitoksia oli 31.12.2019 yhteensä 82 (Loviisa 61, Lapinjärvi 21). Vuoden aikana on myönnetty kaksi uutta ympäristölupaa ja kaksi maa-ainelain mukaista yhteislupaa (maa-ainelupa ja ympäristölupa). Kaksi jakeluasemaa on rekisteröity ympäristönsuojelulain mukaisesti. Vuoden alussa voimassa olleista ympäristöluvista yksi on rautettu ja toinen on rauennut.

Ympäristönsuojelulain uuden ilmoitusmenettelyn mukaisen päätöksen kautta yksi aiemmin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) valvoma ympäristölupa on siirtynyt kunnan valvottavaksi.

Lupavelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen valvontaa on toteutettu käymällä läpi vuosi- ja tarkkailuraportit. Määräaikaistarkastuksia on tehty 25 laitokseen. Ympäristönsuojeluyksikköön saapuneet vuosiraportit ja tarkkailutulokset on käyty läpi. Kaikki toimijat eivät ole toimittaneet vuosiraporttia tarkastettavaksi.

Taulukko 1. Luvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta vuonna 2019

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	22	3	25
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	31	2	33

Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi osallistunut ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten valvontaan. Yhteisiä tarkastuksia on tehty kolme (Loviisa 2, Lapinjärvi 1). Ympäristönsuojeluyksikkö on tehnyt myös yhden tarkastuksen ELY:n pyynnöstä ELY:n valvontavastuulla olevaan kohteeseen (Lapinjärvi). Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi käynyt läpi ELYn valvonnassa olevien laitosten vuosi- ja tarkkailuraportteja, koska niistä raportoidaan myös kunnalliselle valvontaviranomaiselle.

3. Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely (YSL 12 luku)

Vuonna 2018 ympäristönsuojeluyksikkö teki kahdeksan päätöstä ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n mukaisista meluilmoituksista. Lisäksi annettiin kirjallisia lausuntoja meluasioihin liittyen.

4. Ympäristönsuojelulain muut valvontakohteet (ilmoitukset ja lausunnot)

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaa on toteutettu pääsääntöisesti neuvomalla ja ohjeistamalla puhelimitse ja sähköpostitse sekä tarkastuskäyntien yhteydessä. Ympäristönsuojelumääräysten mukaisia valvontailmoituksia käsiteltiin ympäristönsuojeluyksikössä kolme. Ympäristönsuojelumääräyksiä koskevia poikkeamispäätöksiä on tehty kolme.

Ympäristönsuojeluyksikössä tarkastettiin 12 ns. nitraattiasetuksen mukaista ilmoitusta. Muu nitraattiasetuksen mukainen valvonta kohdistui haittailmoitusten läpikäyntiin, selvityspyyntöihin ja kohteiden tarkastamiseen ja kehotusten antamiseen.

Jätevesijärjestelmien rakentamiseen liittyviä asioita käsiteltiin yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa noin 25. Näiden lisäksi puhelimitse ja sähköpostitse on neuvottu n. 160 kiinteistönomistajaa jätevesijärjestelmien uusimiseen liittyvissä asioissa.

5. Jätelain säännöllinen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaisia, määräajoin tarkastettavia vaarallisia jätteitä tuottavia laitoksia on tarkastettu projektiluonteisesti vuoden aikana yhteensä kuusi. Suurimmalle osalle on annettu kehotuksia epäkohtien korjaamiseksi.

Jätehuoltorekisteriin merkityistä toimijoista on tarkastettu yksi.

Jätehuoltorekisteriin on tehty yksi merkintä hyötyjätelasteista, merkintä sisältää yhteensä 21 keräyspaikkaa Loviisassa.

6. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomistilanteiden valvonta (ympäristönsuojelulaki ja jätelaki)

Haitta- ja rikkomistilanteiden valvontaa on suoritettu sekä ympäristönsuojelulain että jätelain nojalla. Epäkohdat liittyvät usein kummankin lainsäädännön rikkomiseen. Laillisuusvalvontaa on tehty sekä oma-aloitteisesti että kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.

Haittailmoituksia on ympäristönsuojeluyksikköön tullut noin 60. Haittailmoitukset ovat liittyneet mm. alueiden roskaantumiseen, meluun, savuhaittoihin ja jätteiden polttamiseen. Moni haittailmoitukseen liittyvä asia on hoidettu sähköpostitse tai puhelimitse, mutta tarvittaessa toimenpiteisiin on ryhdytty tekemällä kohteeseen

tarkastus tai tekemällä toiminnanharjoittajalle selvityspyyntö sekä antamalla kirjallisia kehotuksia. Kaikkiin ilmoitettuihin asioihin ei kuitenkaan ole ollut resursseja puuttua.

Jätelain nojalla on annettu kirjallinen siivoamiskehotus yhteensä viidelle kohteelle. Tämän lisäksi kehotuksia on annettu puhelimitse ja sähköpostitse. Rakennus- ja ympäristölautakunta on asettanut yhdelle kohteelle uhkasakon.

Vuoden 2019 aikana seitsemän jätelain nojalla kehotuksen saanutta kohdetta on todettu siivotuksi, ja valvontatoimet näiden kohteiden osalta on päätetty.

7. Maa-aineslain säännöllinen valvonta

Valvottavia maa-aineslain mukaisia kohteita oli 31.12.2019 22 kpl, joista neljä on yhteislupia. Valvontaa on toteutettu määräaikaistarkastuksin, tarkastuksia on tehty yhteensä 21 kohteeseen. Sellaisissa maa-ainestenottokohteissa, joissa maa-ainesten ottoa ei vielä ole aloitettu tai ottamistoimintaa ei vuoden 2019 aikana ole ollut, ei ole suoritettu määräaikaistarkastusta, jossa toiminnanharjoittaja on ollut läsnä. Näitäkin kohteita on kuitenkin valvottu muulla tavoin.

Maa-aineskohteiden vuosiraportit ja tarkkailutulokset on tarkastettu 14 kohteen osalta. Kaikki toimijat eivät ole toimittaneet vuosiraporttia tai tarkkailutuloksia.

Taulukko 2. Maa-aineslain mukaiset valvontakohteiden tarkastukset vuonna 2019

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	18	3	21
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	14	0	14

Vuonna 2019 on myönnetty kaksi maa-aineslupaa ja kaksi maa-aineslain mukaista yhteislupaa. Kahden maa-ainesluvan voimassaoloaika on umpeutunut.

Kotitarveottoon liittyviä ilmoituksia ei ole vastaanotettu. Ympäristönsuojeluyksiköllä ei ole ollut osoittaa resursseja kotitarveoton valvontaan.

8. Muu valvonta

Vesitaloushankkeiden valvontaa on suoritettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Ympäristönsuojeluyksikkö on ohjeistanut ja neuvonut useita ruoppausta ja vesikasvien niittoa suunnittelevia tahoja ja tarvittaessa kommentoinut ELY-keskukselle tulleita ilmoituksia vesitaloushankkeista. Ilmoituksia on tullut kommentoitavaksi 50. Ympäristönsuojeluyksikkö on osallistunut yhteen ojitushankkeeseen neuvonantajan roolissa.

9. Muut ennakoivaan liittyvät lausunnot

Ennakkovalvontaa on suoritettu antamalla lausuntoja myös mm. lupahakemuksista, ilmoituksista ja kaavaehdotuksista.

10. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Ympäristönsuojeluyksikkö on edellä kuvatun mukaisesti tehnyt yhteistyötä rakennusvalvontayksikön ja ELY-keskuksen kanssa.

Yhteistyötä on tehty myös Itä-Uudenmaan poliisin ympäristörikostutkintaryhmän ja terveysuojeluviranomaisen kanssa.

11. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisen arviointi

Ympäristönsuojeluyksiköllä on vuoden 2019 aikana ollut käytävissä 3,5 henkilötyövuotta. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaista valvontatyötä suorittavat ympäristönsuojelutarkastajat ja ympäristönsuojelusihteeri (yhteensä 3 htv) oman tehtäväalueensa mukaisesti.

Ympäristönsuojeluyksikkö on valvontaohjelman mukaisesti priorisoinut luvanvaraisten ja rekisteröintivelvollisten laitosten valvontaa, ja niiden osalta suunnitelmallinen valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Vuosi- ja tarkkailuraportteja ei vuonna 2019 saatu kaikilta toiminnanharjoittajilta määräaikaan mennessä.

Muuhun valvontaan ei ole voitu osoittaa riittävästi henkilöstöresursseja, jotta valvontaohjelman kaikki tavoitteet olisivat toteutuneet. Resursseja ovat sitoneet kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien kunnostamista koskeva määräaika (31.10.2019), johon liittyen ympäristönsuojeluun on tullut lähemmäs kaksisataa asiakasyhteydenottoa. Resursseja ovat sitoneet myös poikkeuksellisen suuritöiset lupatapahtumat.

Haittailmoitusten osalta ympäristönsuojeluyksikön resurssit eivät riitä kaikkien kohteiden tarkastamiseen ja tarkastus tai muu asian selvittäminen on siksi tehty tapauskohtaisen tilannearvion perusteella. Joihinkin kohteisiin on tehty useita tarkastuskäyntejä.

Valvonnan tehokkuuteen ja laatuun vaikuttavat käytössä olevat tietojärjestelmät ja niiden yhtenäinen käyttö. Sähköisen tietokannan käyttöä on tehostettu entisestään vuoden 2019 aikana. Valtion ylläpitämään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA) on tallennettu osa ympäristönsuojelulain 223 §:ssa edellytetyistä tiedoista.

Yhteenvedo valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisista valvonta- ja muista tapahtumista

Lupatapahtumat, rekisteröinnit ja muut päätökset	Kaikki	Lapinjärven osuus
- maa-ainesluvut ja yhteisluvut	4	1
- ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset	6	2
- vakuudet	4	0
- rekisteröinnit (YSL)	2	0
- rekisteröinnit (JL)	1	0
- melupäätökset	8	1
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	3	0
Yhteensä	28	4
Lausunnot		
- kaavalausunnot	3	0
- lausunnot Etelä-Suomen aluehallintovirastolle	4	2
- lausunnot tuomioistuimille	4	3
- muut viranomaisille annetut lausunnot	6	1
- jätevesilausunnot	25	5
- nitraattiasetuksen mukaiset lausunnot	12	6
- muut lausunnot	7	1
Yhteensä	61	18
Tarkastukset		
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (YSL)	25	3
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (JL)	7	1
- muut valvontaohjelman mukaiset suunnitellut tarkastukset	24	3
- muut tarkastukset	n. 60	20
Yhteensä	n. 115	27
Vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastukset	41	1

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteuma
Lupatapahtumat ja lausunnot	123	130	89
Valvontakäynnit ja tarkastukset	160	180	156